

супроводу – максимальне розширення освітнього простору та обов'язкове включення батьків дітей з особливими потребами у процес супроводу.

Служба супроводу виступає ефективним механізмом реалізації психолого-педагогічного супроводу діяльності вихователя інклюзивної групи. Стартовою площадкою для супроводу є діагностико-аналітична діяльність, логічним продовженням якої виступають наступні напрямки діяльності служби супроводу: лікувально-оздоровча, профілактична, корекційно-розвивальна, координаційно-методична, консультаційно-просвітницька діяльність із формування здорового способу життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Битянова М.Р. Организация психологической службы в школе / М.Р. Битянова. – М.: Совершенство, 1998. – 268 с.
2. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 4. – С. 6-12.
3. Бех І.Д. Психологічний супровід особистісно зорієнтованого виховання / І.Д. Бех // Початкова школа. – 2004. – № 3. – С. 3-6.
4. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика / А.Ф. Бондаренко. – К.: Укртехпресс, 1997. – 186 с.
5. Валитова И.Е. Психологическое сопровождение ребёнка с детским аутизмом / И.Е. Валитова // Психолог в детском саду. – 2007. – №2. – С. 28-32.
6. Газман О.С. Педагогическая поддержка детей в образовании как инновационная проблема / О.С. Газман // Новые ценности образования: десять концепций и эссе. Вып.3. – М.: Инноватор, ИПИ РАО, 1995. – С.58-63.
7. Зеер Э.Ф. Профессиональное становление личности / Э.Ф. Зеер. – Свердловск: Изд-во Урал. ун-та, 1988. – 197 с.
8. Зінченко В.М. Організація психолого-педагогічного супроводу дитини в умовах дошкільного закладу / В.М. Зінченко // Дошкільна освіта. – 2004. – № 1. – С. 15-17.
9. Крылова Н.Б. Культурология образования / Н.Б. Крылова. – М.: Народное образование, 2000. – 272с.
10. Мамайчук И.И. Психологическая помощь детям с проблемами в развитии / И.И. Мамайчук. – СПб., 2001. – 206 с.

И.Н. ДИЧКОВСКАЯ. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО СОПРОВОЖДЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВОСПИТАТЕЛЯ ИНКЛЮЗИВНОЙ ГРУППЫ

Резюме. В статье рассматривается проблема психолого-педагогического сопровождения, анализируются различные подходы к определению понятий “психолого-педагогическое сопровождение”, “педагогическая поддержка”. Раскрыты особенности психолого-педагогического сопровождения деятельности воспитателя инклюзивной группы.

Ключевые слова: психолого-педагогическое сопровождение, педагогическая поддержка, дети с особыми потребностями, инклюзивная группа, воспитатель инклюзивной группы.

I.M. DYCHKIVSKA. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ISSUES PSYCHOLOGICAL AND EDUCATIONAL SUPPORT FOR THE ACTIVITIES OF EDUCATOR OF INCLUSIVE S GROUPS

The summary. The problem of psychological and pedagogical support, examines different approaches to definition of “psychological and pedagogical support”, “pedagogical aid”. The properties of psychological and pedagogical support of activity of the teacher of inclusive group.

Key words: psychological and pedagogical support, pedagogical aid, children with special needs, inclusive group, tutor of the inclusive group.

Одержано редакцією 05.09.2014 р.

УДК: 372. 036

Н.М. ГОРОПАХА

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ТА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ НАСТУПНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВНОСТІ

Резюме. Стаття присвячена проблемі наступності дошкільного навчального закладу та початкової школи у фізичному вихованні дітей 5-7 років у контексті інклюзивної освіти. Зокрема, у ній визначаються сутність інклюзивної освіти та особливості інклюзивного підходу до фізичного виховання дітей, а також філософська і педагогічна сутність поняття наступність, основні напрями наступності у роботі дошкільного закладу та школи, виділяються деякі умови забезпечення наступності у фізичному вихованні. Проаналізовано державні стандарти дошкільної та початкової шкільної освіти, на основі чого визначені нові освітні напрями у фізичному вихованні дітей 5-7 років.

Ключові слова: інклюзивна освіта, фізичне виховання, наступність, здоров'язберезувальна компетенція, шкільна зрілість.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства фізичному вихованню має бути надана особлива увага. На жаль, нині практично здоровими є лише 27% дітей дошкільного віку, лише 65% дітей і 60% підлітків фізично гармонійно розвинені. В окремих дошкільних закладах і школах, як свідчить аналіз практики, недооцінюється фізичне виховання, не проводиться систематично ранкова гімнастика, мало уваги приділяється фізичним вправам, що призводить до стану гіподинамії, який негативно впливає на здоров'я дитини. Важливість проблеми фізичного виховання підростаючих поколінь підтверджується значною увагою держави саме до цього напрямку навчально-виховної роботи. У Законі України «Про освіту» зазначається, що одним з основних завдань системи освіти є виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей.

Чимало проблем існує у забезпеченні взаємозв'язку між дошкільним закладом і початковою школою саме у галузі фізичного виховання. Із вступом дитини до школи та початком систематичного навчання, яке пов'язане з різким підвищенням розумової активності дитини, її фізична активність, як правило, знижується. Зменшується і час, що відведений програмою загальноосвітньої школи на фізичне виховання учнів. А для забезпечення гармонійного фізичного розвитку людини особливо важливо, щоб цілеспрямований педагогічний вплив на неї здійснювався з перших років її життя і не зменшувався з вступом до школи. Тому на сьогодні надзвичайно актуальним є питання про створення неперервної наступності між дошкільним навчальним закладом і загальноосвітньою школою саме у фізичному вихованні.

В останні роки проблема отримала ще один аспект, пов'язаний з впровадженням як у дошкільну, так і у початкову шкільну освіту інклюзивного підходу. Інклюзивна освіта є сучасною інноваційною тенденцією, що широко обговорюється в наукових колах, педагогічною та громадською спільнотами. Незважаючи на зростаючий науковий інтерес до інклюзивної освіти у світі, в Україні тільки розпочато організацію навчання та виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітньому просторі. Дослідники з Львівського державного університету фізичної культури [8] наголошують, що низка невирішених питань існує у проблемі інклюзивного фізичного виховання. Нажаль, фізичне виховання учнів й надалі залишається сегрегативним. Відповідно до сучасних законодавчих вимог, під час уроків фізичної культури діти спеціальної медичної групи об'єднуються з практично здоровими лише під час підготовчої та заключної частин уроку. В той же час у дошкільному закладі процес фізичного виховання є більш інклюзивним, оскільки вихователі та фізкультурні керівники мають більше можливостей для об'єднання дітей з різними освітніми потребами у різноманітних формах фізичного виховання.

Результати теоретичного аналізу проблеми. Поняття інклюзії прийшло на зміну інтегрованому навчанню дітей з особливостями психофізичного розвитку, що передбачає організацію при загальноосвітньому навчальному закладі груп чи класів компенсуючого типу для дітей з конкретним порушенням у розвитку. Заміна терміну «інтегративний» на «інклюзивний» відображає досягнення дещо іншого рівня розуміння необхідності змін у цьому процесі, при якому діти не лише об'єднані в єдине ціле (від «to integrate» – об'єднувати в єдине ціле), але й включені в соціум, являються повноправною його частиною («to include» – включати, мати в своєму складі). Інклюзивна освіта передбачає, що діти з різними порушеннями психофізичного розвитку навчаються в звичайних дошкільних закладах, школах разом з їхніми здоровими однолітками. Це передбачає усунення будь-яких форм сегрегації, зокрема спеціальних класів для тих, хто не відповідає умовно визначеному стандарту «нормальності». Інклюзія полягає в адаптації системи до потреб дитини. Навчальний процес тут здійснюється за індивідуальними програмами, посилює для дітей, передбачає надання кваліфікованої (спеціалізованої корекційної) допомоги, медичної та психологічної підтримки, супровід асистента (тьютора, батьків), використання специфічних корекційних засобів, які не застосовуються у звичайній освіті [7]. Дослідники [1; 8] підкреслюють, що термін «інклюзивне навчання» не варто асоціювати лише з освітою дітей-інвалідів. На відміну від концепції інтеграції, інклюзія розглядає не лише інвалідність, вона охоплює всі форми різноманітності. Розуміння цього особливо важливе, коли мова йде про такий аспект інклюзивної освіти, як фізичне виховання. Вчені Є. Приступа, Ю. Петришин, І. Боднар [8] тлумачать «інклюзивне фізичне виховання» як гнучку, індивідуалізовану систему фізичного виховання дітей з особливими потребами в умовах масової загальноосвітньої школи. Така система повинна передбачати як участь дітей з особливими освітніми потребами у всіх формах фізичного виховання, передбачених програмою навчального закладу (рухливих перервах, позакласній фізкультурно-масовій роботі (свята, екскурсії), в ролі організаторів, спортивних суддів, представників спортивних команд під час змагань тощо), так і проведення додаткової спеціальної роботи з фізичного виховання. На цих додаткових заняттях вчитель дає учням індивідуальні завдання для самостійних занять, розробляє індивідуальні вправи для загального комплексу ранкової гімнастики, консультує школярів з питань самоконтролю. Вчитель і лікар стежать за поліпшенням здоров'я, за змінами у фізичному розвитку і фізичній підготовленості [8, 64].

В дошкільному закладі проблема інклюзії може бути розв'язана на основі використання авторської моделі фізичного виховання М. Єфименка, складовою частиною якої є оригінальна система роботи з дітьми, що мають порушеннями опорно-рухового апарату [5].

Під наступністю в педагогічних процесах і явищах ми розуміємо такий зв'язок старого з новим і нового зі старим, що, коли виникають в умовах цього зв'язку діалектичні протиріччя, вони розв'язуються шляхом організованої взаємодії відповідних компонентів. У філософській літературі наступність найчастіше

тракується як прояв однієї зі сторін діалектичного закону заперечення заперечення і розуміється як зв'язок між різними етапами або шаблями розвитку, сутність якого складається в збереженні тих або інших елементів цілого або окремих сторін його організації при зміні цілого як системи [10].

Л. Стрелкова, розглядаючи проблему наступності дитячого садка та школи у навчанні дітей, виділяє три аспекти наступності:

- наступність у змісті процесу навчання (має на увазі, що програми для дитячого садка і початкової школи повинні будуватися в єдиному контексті творчого розвитку дитини, що формує продуктивну уяву і творче мислення);
- наступність у стилі взаємодії дітей і дорослих (суттю є уміння дитини адекватно спілкуватися з однолітками і з дорослими, уміння дорослих спілкуватися з дітьми);
- наступність предметного середовища (обстановка в школі повинна бути подібна до тієї, котра була в дитячому садку) [9, 9].

А. Богуш [3] пропонує говорити не тільки про наступність, а також і про перспективність та спадкоємність як риси, що забезпечують неперервність освіти. Неперервна освіта, як підкреслює вчена, відкриває можливості для досягнення цілісності й наступності в навчанні й вихованні, перетворення освіти у «процес, що триває все життя». Аналізуючи зміст запропонованих категорій, А. Богуш характеризує наступність як «погляд згори вниз» – обізнаність вчителів з програмами й методиками навчання і виховання дітей в дитячому садку, результатами навченості і вихованості першокласників і врахування їх у подальшій роботі школи. Провідною функцією наступності є забезпечення літичного (за термінологією Л. Виготського) розвитку дитини впродовж перехідних вікових періодів. Саме наступність запобігає кризовим явищам у психічному розвитку особистості. Перспективність вчена трактує як «погляд знизу вгору» – обізнаність вихователів дошкільних закладів з програмами і технологіями навчання початкової школи. Як зазначає дослідниця, це той показник, який дозволяє визначити адекватні віку орієнтовні показники засвоєння дошкільниками знань, умінь і навичок. Спадкоємність стосовно дошкільної та початкової шкільної освіти – це успадкування школою діяльнісного та комунікативного аспектів життя дитини на дошкільному етапі.

Із сказаного вище випливає припущення, що наступність дошкільного закладу та школи у фізичному вихованні дітей 5-7 років може бути реалізована за таких умов:

- спрямованості роботи дошкільного закладу на формування у дітей фізичної готовності до шкільного навчання;
- врахування вчителями початкової школи набутого в дошкільному віці рівня фізичного розвитку дітей;
- використання дошкільним закладом та школою різноманітних форм спільної роботи, спрямованої на узгодження зусиль по фізичному вихованню дітей 6-7 років;
- залучення дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку до спільної діяльності, спрямованої на їх фізичний розвиток.

Мета статті – визначити проблемні аспекти наступності у фізичному вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в умовах інклюзивної освіти, розкрити своєрідність реалізації у інклюзивній освіті основних умов забезпечення наступності у вихованні та розвитку дітей 3-10 років.

Виклад основного матеріалу дослідження. У форматі статті можемо торкнутися лише окремих аспектів цієї важливої проблеми. Зокрема, нагадаємо, що відомі вітчизняні психологи Д.Ельконін та В.Давидов підкреслювали внутрішню спільність двох «формацій» епохи дитинства – дошкільного та молодшого шкільного віку [6, 60]. Це дало їм підставу вважати, що діти 3-10 років повинні жити спільним життям, розвиваючись, виховуючись і навчаючись у єдиному культурно-освітньому просторі (такий єдиний простір можна забезпечити, наприклад, у навчальних закладах типу «Дитячий садок – школа» та «Школа – дошкільний заклад», котрі зараз знаходять широкий розвиток в українській системі освіти). Переконані, що, розв'язуючи проблему наступності дитячого садка та школи у фізичному вихованні, цю думку слід обов'язково врахувати як одну з визначальних у виборі форм реалізації визначених нами умов наступності. Не секрет, зокрема, те, що сучасні дошкільні заклади мають набагато більше можливостей у створенні матеріальних умов для фізичного виховання дітей 6-7 років, ніж загальноосвітні школи. Так, у більшості ДНЗ крім спортивної зали та спортивного майданчика є прогулянкові майданчики для кожної групи, значна частина яких являє собою газон (вкрита трав'яним покривом), на якому вихователі під час прогулянок проводять рухливі ігри, а влітку – ранкову гімнастику та щоденні фізкультурні заняття. Тут же діти мають достатньо місця для самостійної рухової активності під час прогулянок. Розвитку рухів сприяють і гойдалки, які є на кожному груповому майданчику. У школі подібних елементів на території не передбачено, причому не виключення і ті класи, які розмістилися у колишніх приміщеннях дитячих садків. Тому закономірним є результат, отриманий нами у процесі діагностики рівня шкільної зрілості вихованців старшої групи ДНЗ та першокласників. Отримані у результаті тестування кількісні показники свідчать, що і серед вихованців дошкільного закладу, і серед школярів є діти з різним рівнем шкільної зрілості. Причому, співвідношення дітей з різними рівнями (високим, середнім та низьким) у цих групах приблизно однакове: третина дітей продемонструвала високий рівень шкільної зрілості, третина – середній і третина низький. Як відомо, рівень шкільної зрілості дитини залежить від декількох факторів, серед яких навчання та виховання дитини в дошкільному закладі хоч і є провідним, проте ще не визначає цього рівня. Величезну роль, особливо щодо виконання графічних тестів відіграє не лише психічний, а й фізичний розвиток дитини, зокрема, розвиток дрібних м'язів її руки, окомір та інше. Тому

особливу увагу ми звертали на результати виконання дітьми контрольних фізичних вправ, підібраних у відповідності до вікових критеріїв фізичного розвитку дітей 5-7 років. Кількісні показники виконання дітьми контрольних вправ свідчать про те, що у експериментальних групах та класах переважає середній рівень фізичного розвитку дітей. Як позитивний факт можемо відзначити те, що дітей з високим рівнем фізичного розвитку в групах принаймні більше ніж тих, чий фізичний розвиток нижчий від середнього рівня. Якісний аналіз виконання дітьми вправ свідчить, що діти дошкільного віку загалом непогано бігають, стрибають, виконують вправи з рівноваги. Проте жоден з дошкільнят не набрав максимально можливої кількості балів (найвищий показник – 35 при тому, що максимальна кількість балів, яку можна було набрати, 39). Серед учнів перших класів теж не було таких, хто отримав би у діагностуванні максимальний бал, причому їхні показники деякою мірою навіть гірші, ніж результати дошкільнят (найвищий показник – 31 бал із 40 можливих).

Таким чином, можна зробити висновок, що учні перших класів не продемонстрували суттєвих відмінностей у фізичному розвитку від молодших на рік дошкільнят. Причини цього зрозумілі: у школі, як ми вже відзначали, увага педагогів та батьків до цього аспекту навчально-виховної роботи дещо знижується, поступаючись місцем турботі про успіхи дитини у навчанні математики та грамоти. Зменшення часу, що відводиться на заняття першокласників фізичною культурою (у порівнянні з дошкільнятами), привело до того, що діти не лише не набули нових вмінь, а й втратили деякі надбання дошкільного віку. Тому загальний результат дошкільників виявився дещо кращим за загальний результат школярів: вихованці старших груп набрали 59% із можливих балів, а першокласники – 57%. Разом з тим, під час проведення контрольних вправ ми помітили, що діти 6-7 років мають значний інтерес до фізичної культури і чимало потенційних можливостей для кращого фізичного розвитку. Однією з головних умов покращення ситуації, як ми вже вказували, є налагодження ефективної наступності у фізичному вихованні дітей, яка обов'язково повинна передбачати організацію різноманітних форм фізичного виховання, до яких залучалися б і вихованці дошкільного закладу, і першокласники. При цьому важливо не лише організувати спільну рухову та ігрову діяльність дітей 6-7 років, а й максимально ефективно використати своєрідні умови для занять фізичною культурою, що є у дошкільному закладі та школі.

Проблема наступності тісно пов'язана також із розробкою державних стандартів освіти на різних її етапах. Завдяки узгодженості вимог Базового компонента дошкільної освіти [2] та Державного стандарту загальної початкової освіти [4], введених у дію саме з поточного навчального року, досягається наступність у визначенні мети, головних завдань та змісту фізичного виховання дітей 5-7 років. Звернувшись до аналізу названих документів, відзначимо, перші за все, єдність концептуальних підходів до постановки завдань та вибору змісту фізичного розвитку дитини в дошкільному та молодшому шкільному віці. Зокрема, і Базовим компонентом дошкільної освіти, і Державним стандартом початкової освіти головною метою роботи з фізичного виховання має стати формування у дитини здоров'язбережувальної компетенції, зміст яких з віком розширюється та поглиблюється. Так, у дошкільному віці показниками здоров'язбережувальної компетенції є:

- обізнаність із будовою свого тіла, гігієнічними навичками за його доглядом; належністю до певної статі; продуктами харчування; основними показниками власного здоров'я, цінністю здоров'я для людини;
- уміння виконувати основні рухи та гімнастичні вправи; застосовувати здобуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей;
- дотримання правил безпеки життєдіяльності [2, 8].

Державний стандарт початкової освіти передбачає подальше формування цієї компетенції у всіх її основних складових, хоча все ж головна увага звернена на набуття учнями навичок збереження, зміцнення, використання здоров'я та дбайливого ставлення до нього, розвитку особистої фізичної культури [4, 5].

Отже, фізичне виховання у дошкільному закладі та початковій школі переорієнтовується з формування у дітей основних рухів та рухової активності, хоча і ці завдання залишаються актуальними, на виховання усвідомленого ціннісного ставлення до свого здоров'я, набуття дітьми власного здоров'язбережувального досвіду. Однак саме цей змістовний напрям поки що найменше узгоджений у програмах дошкільного закладу та початкової школи. А відтак – змін потребують форми та методи роботи як у дошкільному закладі, так і у початковій школі. Перевага у роботі з наймолодшими учнями має надаватися формам «неурочного» типу, у які легше включити специфічно дитячі види діяльності (гру, драматизування, самостійне експериментування тощо), які відповідають потребам дітей цього віку в активній діяльності, задовольняють їх пізнавальні інтереси та сприяють формуванню почуття відповідальності за своє здоров'я, набуттю досвіду здоров'язбережувальної поведінки.

Висновки. Отже, серед проблем, що постають у зв'язку з впровадженням інклюзивної освіти, актуальною є проблема фізичного виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Дошкільний заклад має більше можливостей для впровадження інклюзивного фізичного виховання, яке обов'язково має бути продовжене на наступних етапах навчання дитини з особливими освітніми потребами. Головною умовою цього є реалізація принципу наступності. Щоб покращити наступність між дитячим садком і школою у фізичному вихованні, перш за все, на нашу думку, потрібно:

- спрямувати роботу дошкільного закладу на формування в усіх дітей (в тому числі і тих, що потребують корекції фізичного або розумового розвитку) того рівня фізичної готовності до шкільного навчання, який вони здатні досягти;
- врахувати у фізичному вихованні першокласників набутий в дошкільному віці рівень фізичного розвитку дітей;

- покращити матеріальну базу загальноосвітньої школи для дітей саме початкової школи, оскільки вона майже не відповідає віковим потребам і можливостям дітей сьомого року життя;
- знаходити можливості для використання наявної в дошкільному закладі бази для проведення різноманітних позаурочних форм фізичного виховання першокласників (гімнастики перед уроками, спортивних секцій, гуртків, годин здоров'я, масових змагань та спортивних свят), прикметно, що усі ці форми позаурочної роботи з школярами можуть прислужитися і для формування фізичної та мотиваційної готовності дошкільнят до навчання у школі;
- активно використовувати різноманітні форми спільної роботи дошкільного закладу та школи, спрямовані на узгодження зусиль по фізичному вихованню дітей 6-7 років, залучення дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку до спільної діяльності, спрямованої на їх фізичний розвиток (прогулянки, фізкультурні заняття на свіжому повітрі, пішохідні переходи та туристичні походи, названі вище спортивні свята та змагання тощо).

Завершуючи, відзначимо, що у досліджуваній проблемі є ще надзвичайно багато нерозв'язаних питань. Зокрема, потребують вивчення умови реалізації індивідуально-диференційованого підходу в фізичному вихованні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, проблема вияву дітей, що мають психомоторні здібності та схильності до різних видів спорту, налагодження співпраці дошкільного закладу та школи з родинними вихованцями тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аксенов А.В. Повышение эффективности процесса физического воспитания детей младшего школьного возраста в условиях инклюзивного образования: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 / Андрей Владимирович Аксенов. – СПб., 2011. – 203 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. кер. А.М. Богущ. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
3. Богущ А.М. Реформування підготовки педагогічних кадрів в аспекті реалізації принципів наступності та перспективності / А.М. Богущ // Збірник наукових праць БДПУ. – Бердянськ, 2002. – С. 6-12.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти. – К., 2011. – 22 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>. – Назва з екрану.
5. Єфименко М. Перспективи корекційного фізичного виховання дітей з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивній освіті / М. Єфименко // Дефектологія. – 2012. – № 9. – С. 281-287.
6. Кудрявцев В. Дошкольное и начальное образование – единый развивающий мир / В. Кудрявцев // Дошкольное воспитание. – 2001. – № 6. – С. 58-66.
7. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб. / за заг. ред. А.А. Колупаєвої. – К.: А.С.К., 2012. – 308 с.
8. Приступа Є.Н. Інклюзивне фізичне виховання школярів 1-3 груп здоров'я / Є.Н. Приступа, Ю.В. Петришин, І.Р. Боднар // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 1. – С. 62-67.
9. Стрелкова Л.П. От «школы маленьких» – к школе «маленькой» и «большой» / Л.П. Стрелкова // Обруч. – 1997. – № 1. – С. 8-11.
10. Філософський словник / за ред. В.І. Шинкарука. – [3 вид., пер. і доп.]. – К.: Гол. ред. УРЕ, 1986. – 800 с.

Н.М. ГОРОПАХА. ФИЗИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ ДОШКОЛЬНИКОВ И МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ В КОНТЕКСТЕ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: ПРОБЛЕМЫ ПРЕЕМСТВЕННОСТИ И ПЕРСПЕКТИВНОСТИ

Резюме. Стаття посвящена проблеме преемственности дошкольного учебного заведения и начальной школы в физическом воспитании детей 5-7 лет в контексте инклюзивного образования. В частности, в ней определяются сущность инклюзивного образования и особенности инклюзивного подхода к физическому воспитанию детей, философская и педагогическая сущность понятия преемственность, основные направления преемственности в работе дошкольного заведения и школы, выделяются некоторые условия обеспечения преемственности в физическом воспитании. Проанализированы государственные стандарты дошкольного и начального школьного образования, на основе чего определены новые образовательные направления в физическом воспитании детей 5-7 лет.

Ключевые слова: инклюзивное образование, физическое воспитание, преемственность, здоровьесберегающая компетенция, школьная зрелость.

N.M. HOROPAKHA. PHYSICAL EDUCATION PRESCHOOLERS AND YOUNGER PUPILS IN THE CONTEXT OF INCLUSIVE EDUCATION: PROBLEMS OF CONTINUITY AND AVAILABILITY

The summary. The article deals with the problem of continuity of pre-school educational institutions and primary school physical education of children of 5-7 years in the context of inclusive education. In particular, it defines the nature and characteristics of inclusive education inclusive approach to physical education of children, philosophical and pedagogical essence of the concept of continuity, the main directions of continuity in the work of preschool institutions and schools are highlighted some of the conditions to ensure continuity in physical education. Analyzed state standards of preschool and primary school education, which are defined on the basis of new educational trends in physical education of children of 5-7 years.

Key words: inclusive education, physical education, continuity, school maturity.

Одержано редакцією 11.09.2014 р.